

Divadlo kjógen

Divadlo kjógen vzniklo z podnětu českého dramatika, režiséra a mima Huberta Krejčího a mistra kjótské školy Ókura Šigejamy Šimeho jako soubor, který se věnuje studiu, realizaci a uvádění japonských frašek kjógen v českém prostředí. Svým druhem jde o světové unikum.

Kjógen (v překladu „bláznivá“ nebo „umně vyšperkovaná slova“) reprezentuje komickou divadelní formu, která se vyvinula, stejně jako japonské tradiční divadlo *nó*, z původně čínských her *sarugaku*. Rozkvětu dosáhl tento žánr v polovině 14. století a v nepřerušené tradici je provozován do dnešních dnů. Slovo „kjógen“ je samo o sobě většinou chápáno jako výraz označující samostatnou komickou divadelní hru, tradičně vkládanou mezi dvě hry divadla *nó*.

3. 10. 2026 od 14:00 hodin

Horský asketa zlodějem tomelů (Kaki jamabuši)

Horský asketa zlodějem tomelů je jednou z nejkratších, nejjednodušších, ale zároveň i nejčastěji uváděných japonských frašek. Horský asketa, vracející se z pouti po svatých místech v horách Ómine a Kacuragi (skutečná poutní místa japonské esoterické školy šúgendó), dostává hlad, vyšplhá na strom a začne krást tomely. Nachytá jej však sadař, který, pobaven neumělou snahou askety ukrýt se na stromě, si z mnicha pořádně vystřelí. Asketa je tak nucen postupně napodobovat zvuky a pohyby nejrůznějších zvířat.

Překlad z originálu Ondřej Hýbl, režie Šigejama Šime; nastudováno roku 2000 v Praze a 2003 v Kjótu.

3. 10. 2026 od 16 :00 hodin

Připoután k tyči (Bóšibari)

Frašku *Bóšibari* nalézáme v nejstarších popisech obsahu her kjógen *Tenrikjógen bon* (pol. 16.stol) a též v prvním zápisu scénářů *Toraakira bon* (pol. 17. stol), z čehož lze usuzovat, že tento kus byl v jednodušší podobě v repertoáru od samého vzniku žánru kjógen (v 13. století). Na konci 17. století byla celá hra *Bóšibari* přejata a dodnes je uváděna též v divadle kabuki, což ukazuje na tehdejší popularitu kusu napříč společnostmi. Hra staví na situačním humoru, celkovou atmosféru však dokresluje množství zpěvů, jejichž technická vybroušenost dodává glanc jinak pijáckému námětu hry. Za zmínku též stojí hojně zastoupené parodie na krátké tance *komai*, které bývaly často na programu „nad miskou sake“ bavící se společnosti. Uvedení tehdy populárního tance, avšak v jevištní svázané variantě, muselo na dobové publikum působit vskutku komicky. Hra *Bošibari* patří i dnes v Japonsku k nejpobulárnějším a tudíž nejčastěji uváděným hrám a v repertoáru ji mají všechny rody, které žánr kjógen uvádějí.

Překlad Ondřej Hýbl, úprava Igor Dostálek, Martin Pšenička, Tomáš Pavčík. Režie Šigejama Šime. Premiéra 11.12.2009 v Centru experimentálního divadla Brno.

